

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercuria si Duminec'a, F6icia, candu concedu ajut6oriele. -- Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl v.a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe un anu s6u 40 doidiceri, or 3 galbini mon. suat6ria. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. -- Pentru serie ad. cam 10 vorbe mari s6u mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrala e 30 cr. de facare publicare. Faradepunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari.

Nr. 84.

Brasiovu, 4 Nov. 23 Oct., 1865.

Anulu XXVIII.

MONARCHIA AUSTRIACA. TRANSILVANIA.

Responsulu Esc. Sale D. metropolitu gr. cat. br. Andreiu de Siaguna.

„Sabiiu 20 Oct. Redactiunea „Telegrafului rom.“ este pofuita de Escelenti'a S'a bar. Siaguna, c6a sa publice responsulu Inaltuaceluiasi urmatu la harthi'a Escelentiei Sale Dui arhiepiscopu Siulutiu, c6a prin aceea se se faca din destulu mai multoru provocari confidentiali de o parte, eai' de alta parte spre delaturarea unoru pareri imaginarie. Responsulu cestionatu suna asia:

Escelentia!

Multu pretiuita-Ti scris6re din 22 ale cur. procetindu-o amu vediotu, ca ceri dela mine unu responsu fara amanare in caus'a nationale.

Eu Ti marturisescu Escelentia! ca nu sumu in stare a corespunde dreptei provocari a Escelentiei Tale, ca-ci, c6a unu romanu marturisescu sinceru, ca in impregiurarile de facia interne si externe nu potu afl6a compasulu basei, carea se me manduca in combinatii; eu nu vedu alta, decatu unu chaosu acoperitu cu unu velu intunecosu si fatalu. Ori ce audu, ori ce vedu, nu este alt'a, decatu o idea pripita, carea adeseori sb6ra si prin lume, fara se se afle cine-va, a o reduce la unu resonu maturu si bineprecegetatu. Ce potu dice alt'a in labirintulu acestui chaosu, fara se me vaietu cu poetulu: Fle e possem sed juvare non.

Mai departe nevrendu a me las6a in mai deaprop6e desfasiurare a stadiului celui fatalu, in care se afla astadi caus'a nationala, inse nu cu vin'a arhiiereiloru, ca-oi cu vaietari natiunea nu s'aru folosi intru nimic'a, cutediu a observ6a in privinti'a tienerei unei adunari nationale numai atat'a, ca eu, a-fara de suslaudat'a provocare a Escelentiei Tale de nicaierea n'amu primitu nici unu semnu, si nici o umbra de parere pentru tienerea vreunei conferintie nationale, ci dincontra audu, ca voci sb6ra in lume contrarii celoru din conferinti'a tienuta la Escelenti'a Ta, si adeca, ca o conferintia convocanda prin arhiierei, findu octroiata, aru fi urgisita.

In astfelu de pusetiune fatale, si intre astfelu de impregiurari critice, pentru mine nimicu nu este mai consultu, decatu se fiu cu priveghiare, c6a on6rea natiunei si caus'a ei cea dr6pta se nu se compromita in nici unu chipu, s6u celu pucinu, nu cu vin'a arhiiereiloru.

In fine asiguresu sinceru pe Escelenti'a Ta, ca eu numai din veneratiune, ce amu catra pers6n'a Escelentiei Tale, si din adictiunea catra caus'a dr6pta nationala Ti amu scrisu acestea, si Te rogu, c6a acestu responsu alu meu se nu lu mesuri dupa scurtimea lui cea esterna, ci dupa cuprinsulu lui internu; cu care veneratiune distinsa amu on6re a reman6 si acum Alu Escelentiei Tale umilitu servu. Sabiiu 11/23 Septembrie 1865.“

(„Tel. rom.“)

Brasiovu 3 Noembre. Cuvintele responsului de susu: „Mai departe, nevrendu a me lasa in mai deaprop6e desfasiurare a stadiului celui fatalu, in care se afla astadi caus'a nationala, inse nu cu vin'a arhiiereiloru ca-ce cu vaietari natiunea nu s'aru folosi intru nimic'a“ — si „ca de nicaierea n'am primitu neci unu semnu si neci o umbra de parere pentru tienerea vreunei conferintie nationale“ sel. combinate cu cuvintele de mai susu: „Ce potu dice alta in labirintulu acestui chaosu fara se me vaietu cu poetulu: „flere possem sed juvare non“ a plange asi pot6; dar' a ajuta nu“, sunt expresiuni parestimate indreptate tocma catra intieleginti'a si poporulu romanu, care in momente de crise atatu de fatala nu au pasitu indata din t6te partile, toti c6a unulu, cu preotime cu oficiali cu totu se 'si ocupe terenulu continuitatii de dreptu din diet'a dela an. 1863 ad. se fia aratatu si se arate indata rennoita t6ta vi6ti'a luptelor din 1861 de prin t6te comita-

tele, se arate vi6ti'a si energia constitutiunala spre asi apera dreptulu celu avemu sanctionatu fara a se legan6a in vaiaraturi, sperinduse de unu nooru plinu de tempestate, pre care inse unu ventu puternicu de vi6tia constitutiunala curagi6sa indata 'lu potea imprestia si insec6ina cerulu Nu scimu, d6ca am nimeritu ac6sta esplicare, asteptamu o rectificare. — Inse ac6sta, d6ca si nu s'a facutu intocma cu aceea uniformitate petutindinea din lips'a unei conferintie de intielegintia, celu pucinu pe suptu mana cum f6u cea din cas'a D. c. Bethlen, romanii totusi au documentatu simtiulu loru de dreptu politicu natiunala constitutiunala atatu prin portarea sa pasiva pe la adunarile comisitiunoru catu si prin rezervarile facute in unele locuri; si chiaru, si prin adresa catra Maiestate au doveditu, ca nu se multiamescu cu mesurile luate de inaltulu regimu intru compunerea dietei convocate; si toti doria din t6te partile congressu natiunala, in care se se uniformese procederea prin statuirea unui programu, de care se se tiena toti la midiolocirea dreptei si buneii cointielegeri. 6re de ce amu temporisatu a ne invoii cu totii deodata la ac6sta, ca romanii s'au dechiaratu din capulu locului, ca fara congressu nu voru lua parte la alegeri, si apoi cei insarcinati de a lua initiativa pentru escoperarea congressului, d6ca nu vedea a fi inca de lipsa adunarea congressului, c6a romanii er6 obligati a lua initiativ'a la pasii, ce era a se lua pentru incungiurarea verunui periculu in mora, neasteptandu neci o rogare nece o provocare; fiindea ac6sta se astept6, c6a dela romani si chiaru si c6a dela deobligati la ac6sta inca de conferinti'a nationala din 1863; apoi, in congressu isi potea cineva da demisiunea, d6ca numai vrea s6u nu mai potea corespunde la deobligarile nationali, si congressulu ar' fi insarcinatu apoi pe altii, cu aceea deobligare pentru viitoru, pana la definitiv'a asediare si compunere a fratiescii cointielegeri.

Noi credemu, ca acesta e cursulu logicu alu acestui obiectu, d6ca in conferinti'a din 1863 nu s'a facutu alta dispoziitiune pentru viitoru. — Apoi facia cu obligatiunea primita la rogarea intielegintiei natiunei, nu mai incape nece o imputare. — E adevveru, ca pusetiunea ambiloru arhiierei c6a totuodata si consiliari intimi ai Maiestatii Sale e seri6sa; — inse Escelentiele Sale sunt totu odata si romani si c6a atari potu si sunt detori a lucra in interesulu natiunala, intocma, dupa cum conlucra atati si mai atati consiliari intimi magiari si germani in interesulu natiunei loru fara retragere, si ac6sta cu atatu mai lesne, cu catu, ca natiunea romana nu ven6sa nece unu scopu, care s'ar opune intentiunei preanalte a Maiestatii Sale de a multiami si impaca interesele tuturoru pop6elorulu; si d6ca se lupta pentru respectarea dreptului de natiunalitate politica coegala si limba intocma indreptatita, pe totu loculu si in t6te partile tieri, fara de neci o conferintia s6u intalnire, nime va mai cutesa a iufera generalele dorintie ale natiunei romane, cu numiri de agitatiuni, candu facea pasi in numele ei cei ce primira obligatiunea de a midioloci congressu in casuri grave, spre a se contielege natiunea, fara de care pasii facuti in causa atatu de grava nati'a nu i va primi de ai sei. — Quem spes deludit, huic querela convenit.

Consemnatiunea regalistiloru

pentru diet'a dela Clusiu 1865.

Din reg. guberniu: C. Ludovicu Folliotu de Crenneville. 2. Dr. Mihailu Fogarasy, episc. r. c. 3. C. Ioane Nemes. 4. Gustav Grois sen. 5. Br. Ioane Bornemisza. 6. C. Gabriele Bethlen sen. 7. Friedericu Haupt. 8. C. Dominicu Kemény. 9. Alexiu Nagy. 10. Conrad Schmidt. 11. Alecsandru Lazaru. 12. Jacob Bogdan. 13. Jacob Rannicher. 14. Emericu Daniel. 15. Ladislau Buteanu. 16. Daniel Pakti. 17. Carolu Gebbel. 18. Alecsandru P6al. 19. Ioane Hajos. 20. Servianu Popoviciu. 21. Fridericu Schreiber. 22. Iosifu Goch de Kov6szna. 23. Nicolau Barbu. 24. Samoile Porutiu. 25. Ladislau Vaida. 26. Daniele Székely. 27. A-

Ioană Kedves. 28. Albert Gruz. 29. Fridericu Bell. 30. Iosifu Kronberg.

Tabl'a regésca: 31. Br. Carolu Apor. 32. Ioane Alduleanu. 33. Emericu Szentgyörgyi. 34. Gregoriu Sebestyén. 35. Mihaile Orbonasiu. 36. Ladislau Kabos. 37. Antoniu Tribus. 38. Demetriu Moga. 39. Antoniu Stoica. 40. Georgiu Romanu. 41. Stefanu Mezeiu. 42. Mateiu Popu de Grideanu. 43. Nicolau Gaetanu. 44. Ioane Bodola. 45. Iosifu Berzevitz. 46. Ioane Sándor. 47. Carolu Topler. 48. Ludovicu Gáll.

Comiti supremi, capitani si judi regii supremi: 49. Georgiu Pogány. 50. Augustinu Ladain. 51. C. Franciscu Béldi. 52. Br. Georgiu Kemény. 53. Br. Ludovicu Josika. 54. Br. Daniele Bánffy. 55. Wolfgang Véér. 56. Br. Franciscu Nopcea. 57. Ioane Puscariu. 58. Alecs. Bohatielu. 59. Gabriele Dániel. 60. C. Dionisiu Kálnoky. 61. Antoniu Mikó. 62. Br. Albertu Horváth. 63. Gregoriu Béldi.

Regalistii (s'éu regii chiamati): 64. Georgiu Angielu (Angyal). 65. Br. Lazaru Apor. 66. Br. Iosifu Apor. 67. Iosifu Balázs. 68. Br. Iosifu Bálint. 69. Br. Albertu Bánffy. 70. C. Nicolau Bánffy. 71. Br. Sigismundu Bánffy. 72. Gregoriu Baranyay. 73. Ladislau Bartsay. 74. Georgiu Baritiu. 75. C. Georgiu Béldi. 76. C. Dominicu Bethlen. 77. C. Franciscu Bethlen sen. 78. C. Gabriele Bethlen jun. 79. C. Emericu Bethlen. 80. C. Iosifu Bethlen sen. 81. L. Bethlen jun. 82. C. Mihaile Bethlen. 83. C. P. Bethlen sen. 84. Dr. Georgiu Paulu Binder. 85. Paulu Biro. 86. Samuele Bodola. 87. Iacoba Bologa. 88. Georgiu Boer. 89. Br. Iosifu Bruckenthal. 90. Constantinu Ioanu. 91. C. Georgiu Csáky. 92. Carolu Czák. 93. Br. Antoniu Dioszegi. 94. Alecsandru Dobra eppu gr. cat. 95. Georgiu Domzsa. 96. Wolfgang Donáth. 97. Eremia Eránosz. 98. C. Ladislau Eszterházy. 99. Samuele Fekete. 100. Iosifu Filtsch. 101. Franciscu Földváry. 102. Georgiu Földváry. 103. Iosifu Földváry. 104. Eugeniu Drotleff br. de Friedenfels. 105. Stefanu Fülei. 106. Ioane Gál. 107. Emericu Gálfalvi. 108. Br. Albertu Gerlitz. 109. Alecsiu Gyárfás. 110. C. Franciscu Gyulai. 111. C. Ludovicu Gyulai. 112. C. Franciscu Haller. 113. C. Ignatiu Haller. 114. Br. Iosifu Henter. 115. Eduardu Herbert. 116. Mihaile Herbert. 117. Franciscu Holaki. 118. Stefanu Horváth. 119. Br. Sigismundu Inczédy. 120. Paulu Istvánffy. 121. Ladislau Iszlai. 122. Br. Ioane Josika. 123. Daniele Kabos. 124. C. Paulu Kálnoky. 125. Capitulu Alba-Iulianu r. cat. 126. Conventulu Santei Vergure Maria din Clusiu-Monostoru. 127. Mihaile Keceli. 128. Br. Franciscu Kemény. 129. Moise Keserü. 130. Fridericu Kirchner. 131. C. Gabriele Kornis. 132. Antoniu Koronka. 133. Stefanu Kováts. 134. Ioane Kriza. 135. Antoniu Lászlóffy. 136. Laurentiu Lészay. 137. Elia Macelariu. 138. Petru Macskás. 139. Ioane Maioru. 140. Petru Manu. 141. Iosifu Máriaffy. 142. Ioane Mikes. 143. C. Emericu Miko. 144. Br. Emericu Misko. 145. Demetriu Moldovanu. 146. Iosifu Mosa. 147. Gabriele Munteanu. 148. Iosifu Nagy. 149. Br. Ladislau Nopcea. 150. Aloisiu Pap. 151. Emericu Pekri. 152. Ioane Potsa. 153. Br. Zenobiu Constantinu Popu. 154. Macedonu Popu. 155. Ladislau Basiliu Popu. 156. Samuele Nagy de Radnothfája. 157. Br. Carolu Rauber. 158. C. Ioane Rheday. 159. Mihaile Rettegi. 160. Fridericu Roth. 161. Br. Ludovicu Rosenfeld. 162. Br. Franciscu Salmen. 163. Br. Andreiu Siaguna metropolitu gr. or. 164. Br. Schuller de Löwenthal. 165. Fridericu Schneider. 166. Alecsiu Simon. 167. Conte Alecsandru Sterca Siulutiu metropolitu romanu greco-catolicu de Alb'a Iulia. 168. Ludovicu Szabo. 169. Sigismundu Szatsvay. 170. Iosifu Szalánczy. 171. Ignatiu Szeredai. 172. C. Dominicu Teleki sen. 173. C. Nicolau Teleki. 174. C. Samuele Teleki. 175. Dr. Georgiu Daniele Teutsch. 176. C. Mihaile Toldalagi. 177. C. Nic. Toroczka. 178. Alecs. Toroczka. 179. Iosifu Franc. Trausch. 180. Stefanu Ugron. 181. Lazaru Ugron. 182. Alecsandru Ujfalvi. 183. Ioane Vancsa eppu gr. cat. Armenopolitanu. 184. C. Albertu Vass. 185. C. Nicolau Vass. 186. Paulu Vasiciu. 187. Iosifu Wächter. 188. Br. Franciscu Veselényi sen. 189. Iosifu Andrea Zimmermann.

Deputati alesi. „Kol. Közlöny“ ne mai impartasesce, ca s'au alesu in orasiulu Clusiu cu unanimitate deputati c. Lázár Nicolaus si Miko Lörincz.

In Szék intre 68 alegatori s'au afluat numai 3 cu censulu de 8 fl. v. a.

In Ciucu se alegu Miko Mihály si Mihály Gergely.

In scaunulu Ariesiului, dupa unu telegramu a lui „K. K.“

comunitatile secuie si romane (?) in cointielegere votisésa pentru Zeyk Jozsef si Fejér Márton.

In M. Osiorheiu se alesera Dr. Alecsiu Dozsa si judele supremu Ioane Fekete. In Kézdi-Osiorheiu judele orasiului Paulu Benkö si Ludovicu Pap. In Brecicu judele scaunulu Ioane Fejér si Dominicu László.

Din Alb'a Iulia se scrie, ca Esc. S'a eppulu rom. cat. Dr. Mihaile Fogarassy a primitu la mana numirea de regalistu, facuta cu datu din 15 Oct. pentru diet'a dela Pest'a. Impartasitoriulu vede aici, ca Ardélulu se privesce cá parte intregitória a corónei S. Stefanu. Da, inse numai asia, dupa cum se afla in art. VI din 1791.

Ear' Fogarasiu. Ecsempplulu vicariului Antonelli nece unu membru nu-lu urmá, dice „Korunk“. — Capitanulu denumi comisiunea centrala impartindu districtulu in 2 cercuri alegatorie, si dupa amédia autentica protocolulu portatu in limb'a romana si inchise adunarea. Preintielegerea a fostu una si rezultatulu mutus regius. — Tramiteti rezervarile la publicitate suscrise, deca nu ve e ertatu a le vorbi, ca altufeliu ne potemu sterge pe buze de respectarea dreptului nationalu politicu. Magiarii nemesi nu voru a recunosce neci odata alta limba; sunt flécuri tóte cate le scriu si apromitu in sofismele loru. Cetiti in „Korunk“ Nr. 128, se vedeti, ca i apuca stretea, ca s'a portatu protocolu romanesc in Fogarasiu! Resistinti'a constitutiunala singura ei va invetia scóla. Deca inca totu órbea, respundia, si védia ei. —

Tóte apucaturile observate si la alegeri dupa tóta a s'a misticitate si maiestria amu dori se le potemu inregistra in diurnalulu nostru, fienduca ele trebue se ne interesese in totu oasulu; — si de pe bolt'a ceriului nu le potemu oeti, dar' dieu neci din celelalte diurnale asia fidelu, dupa cum trebue se le cunoscemu, pentruca, deca ne vomu luá dupa repórtele straine, apoi vomu crede, ca totu procesulu a decursu atatu de eclatantu, incatu neci in paradisu nu s'ar poté dori mai altufeliu de procedere, care s'a facutu si proverbiala si stereotipa in cuvintele, ca alegerile decurgu in cea mai mare liniste, si cointielegere? — Ori-ce date, ce descoperu golatatea adeverului, au lipsa mare de publicitate. — Numai taia fuga se sfiescu si póta frica a-si respica convictiunile si parerile or si unde. Astadi toti romanii intieleginti trebue se faca pe Regulu si Fabriciu altfeliu, remanemu iobagi politici.

Maiestatea si Regimulu.

Ne cauta se distingemu lucrulu mai bine intre Maiestate si regimu. Maiestatea S'a Imperatulu si Domnulu nostru a vorbitu in manifestulu din 20 Septembrie catra popóra, ca intentiunea Mai. Sale e aplecata spre desvoltarea unei vietie libere de constitutiune, care se nu amenintia dreptulu tuturoru popóraloru in fundamentulu seu, si astépta dela popóra unu simtiu sacrificatoriu, impacabilu, deschidiendule cale libera la aperarea si respectarea dreptului legitimu. — Noi nu potemu sacrifica din ceea ce ne compete cá natiune, se sacrifice cei cu supremati'a si nu mai multu decatu spiritulu suprematisatoriu cu nationalitatea si limb'a, si éscane infratiti, cá intr'unu paradisu pentru eternitate, ca vietia natiuniloru e eterna. Acésta e vóia Maiestatei. Mesurile inse puse in lucrare dupa rescriptulu conchiamatoriu la dieta sunt mesurile regimului, cari trebue se conglasúésa cu vóies de susu a Suveranului, ér' nu se ne inchida calea libera de a ne poté exprime convictiunile nóstre, ponendune scalusi in gura; astanu va se dica: „Libera e calea, care cu respectarea dreptului legitimu duce la intielegere“, sacrele cuvinte a le inaltiatului imperatu, inaltu care, deca va audi despre acesti pasi ai procederii, ne va lua in parintésca aperare; inse copilulu ce nu plange, nu capata titia.

Blasiu 27 Oct. Prea stimate Domnule Redactoru! Aci amu onóre a-ti impartasi in originalulu magiaru si in traducere urmatori'a dechiaratiune a unui romanu, precum se vede amblatu in cercurile magiare, carea suna:

„Cugetu, cumca e cunoscutu inaintea mai multora, ca in 20 Sept. conducatoriile partitei magiare au tienutu o conferintia in Clusiu la curtea grafului Ioane Bethlen, intr'acea inse e de lipsa spre orientare, cá acést'a se o scia tóta natiunea. — Asia se vede, ca scopulu acelei conferintie a fostu, cá de o parte in numele natiunei magiare se dè indrumari comitiloru supremi, éra de álta parte se determine acele, ce aru fi a se face facia cu natiunea romana, in acestu tempu otaritoriu.

Conclusele conferintiei in cea mai mare parte le acopere unu secretu, — dara mi-a succesu totusi din mai multe cuvinte scapate a me incunoscintia, ca unele concluse pertractate si acceptate de catra conferintia sunt:

1. Neconditionat'a supunere tuturoru ordinatiuniloru regimului, si punctat'a implinire a acelor'a. —

2. Din partea natiunii romane se nu se acceptese nece unu protestu si de cumva totusi s'ar face, acele se se tractese cu strictetia, (az ellen szigoruan kell el jární). —

3. S'a conchisu, cá magiarii in fiacare comitatu, d'insii se aléga cate unu atare deputatu romanu, carele necondiunatu se se deschiare pr' lunga caus'a magiara, in acelu comitatu inse, unde unu atare nu s'ar poté aflá, acolo ambii deputati se fia magiari. —

„Ca unu magiaru din iperzelu p'óte vorbi atari, amu auditu, intr'acea inse cá o conferintia compusa din conducatorii partitei magiare se póta decide atari, nu credu, si totulu nu voliu se-lu consideru de altu ceva de catu de unu rabulismu (szosztárságnok); pentru ca nu se póte presupune, cá natiunea magiara, acum, candu i-s'a deschisu ocaziune a vorbi cu sinceritate catra natiunea romana, pre acést'a in contra intimarei protesteloru se o amelintie cu pertractare stricta, nu póte presupune, cá conducatorii partitei magiare, cari facia cu partisanii sei voliescu a documentá celu mai mare constitutiunalismu, facia cu natiunea romana se comita absolutismu. — Ce se tiene de alegerea deputatoru romanu voliescu se facu atenti pre conducatorii partitei magiare spre aceea, ca ablegatulu, ce se va alege prin magiari, de va fi nu numai romanu, dar' chiaru si bohemu, acél'a totu deputatu magiaru va fi, — me rogu tare, au negá-va natiunea magiara, ca in 1863 si noi amu fi potutu capetá de aceli magiari, cari inca inainte de dieta bucurosi si deadreptulu aru fi mersu in Vien'a si in Reichsrath, intrebu acum: au natiunea magiara recunoscutu-iaru fi de ai sei pre atari ablegati? Cu tóte aceste facia cu cele ce se potu templá, cu acésta ocaziune dechiaru solemnu in numele intregi natiunii romane din Transilvani'a, ca natiunea romana transilvana numai pre acelia i-va considerá de deputati romani, pre cari i-voru desemná romanii, si cá nemene se se sburde in sperare buna, cu acésta ocaziune dechiaramu, ca deputatii desemnati din partea unghurésca pentru reprezentarea nóstra in comitatele Clusiuului si Turdei — nu-ii recunóscemu. —“

Aceste dechiaratiuni — ne-amu tienutu de detorintia a-le comunicá si cu publiculu nostru mai alesu pentru puntele 1, 2, 3, pentru cá se ne cunóscemu impregiarile, in cari ne aflamu cu totii, si se ne invetiamu, cum se folosescu de ocaziuni omenii disciplinati. —

Éra din parte-ne o repetimu éra in modu solenu, cumca amesuratu volientiei determinate si acum de multu cunoscutu a intregi intielegintie romane si amesuratu ohiaru si ideii comune a poporulu nostru, cumca la diet'a acésta, ce se va deschide la Clusiu in 19 Novembre a. c., si la tóte afacerile ei, nu vomu luá parte de locu, si din contra protestamu a cum solenu si vomu protestá in contr'a totororor pasiloru ce se voru face facia cu drepturile nóstre natiunali castigate in diet'a din 1863/4 si sanctiunate de catra Maiestate, si adauge, ca tóte cele ce le voru face spre scurta rea drepturiloru nóstre natiunali de nobis sine nobis le vomu considerá numai intr'atat'a de oblegatória pentru noi, in oatu nise voru demanda deadreptulu prin Maiestate, caruia detorimu si promitemu supunere pentru totudeaun'a, nece de catu inse le vomu considerá de constitutiunali si acésta:

1. Ca-ci prin rescriptulu conchiamatoriu de dieta pre 19 Novembre a. c. la Clusiu se ignorésa drepturile natiunii romane capetate in diet'a Transilvaniei din 1863/4 si sanctiunate de Maiestate, ma

2. prin rescriptulu numitu natiunea romana cá atare se si eschide dela dieta, de órace articulu II-lea din diploma dela 1791 recunoscundu numai pre unghuri, secui si sasi de natiuni cu teritoria proprie si cu influintia in afacerile patriei, pre romani cá atari ei — eschide dela tóte si prin urmare cá basa a dreptulu de alegere pusu in rescriptulu conchiamatoriu de dieta, si dela dieta; éra din acésta stare trista nu o scóte pre natiunea romana cealalta conditiune pusa in acelu rescriptu, adeca censulu de 8 fl. dare derépta pre pamentu, de óra ce si acestu censu octroitu pre basea articulu II diu 1848 de o parte ne recunóscu numai de clase de poporu, éra de alta parte deschide cale de influintia in afacerile publice numai plutocratiei, éra nu natiunii romane, pentru carea in an. 1863 si Maiestatea S'a vedindu, ca e de lipsa unu censu mai moderatu cá conditiune la representatiunea dietale, mai justa, a binevoitu parintiesce a determina unu censu de 8 fl. dare derépta, aoi computanduse tóte speciele de dare, ce de altmin-

trea nu e nece de catu mai favoritoriu oá in Ungari'a, unde, precum se scie, ca amesuratu legiloru din 1848 spre a poté alege si a fi alesu la dieta e de ajunsu $\frac{1}{4}$ de mosia séu 5 fl. dare derépta, ce totusi e mai pucinu de catu 8 fl. dare derépta; desi de altmintrea nu neamu pierdutu dinaintea ochiloru nece odata acea consideratiune — ca in Ungari'a s'a lúratu mai liberalu mai vertosu pentru magiari, éra in Transilvani'a s'au impartitu mai cu crutiare benele, pentru ca vaniea mai vertosu pentru romani; dara:

3. Nu luamu parte la diet'a ce se conchiamu la Clusiu si la afacerile ei, si protestamu in contr'a celoru ce le-ar'face spre nedreptatirea nóstra si de aceea, ca-ci in acelu rescriptu diet'a acésta se numesce constitutiunale, pentru cá cea dela Sibiniu din 1863/4 se apara cá cum ar' fi neconstitutiunale adeca octroata si asia fara de valóre asia, catu intrandu noi in diet'a dela Clusiu insine se ne tajamu ramulu de sub pitióre, intrandu in diet'a „constitutiunale“ ce ignorésa si chiaru desavuésa pre cea din 1863-4, pre candu pre asia cale nece diet'a dela Clusiu se póte numi constitutiunale, fiinduca amesuratu legiloru din 1848 — vorbimu nu ca le-amu acceptá ci in oatu au fostu si ele pretinse ca legi — se octroiésa insa'si pre sene — sciu fratii magiari cum!? — éra amesuratu legiloru patriei de mai inainte se octroiésa censulu de 8 fl. dare derépta pre pamentu, si in urma:

4. Nu luamu parte la diet'a ce se conchiamu la Clusiu, pentru ca rescriptulu conchiamatoriu alu regimulu de aceea presupunendu uniunea de fapta complenita si de jure existente voliesce se ne duca la dieta, — spre batjocur'a nóstra — la recunóscerea unui actu, a carui refusare ni-a costatu síroie de sange, si pierderi de unu multime de vietii, pre candu Maiestatea S'a imperatulu ap'iatu binevoi a enuntia in rescriptulu disolvatoriu de diet'a Ungariei din 1861, ca uniunea nu s'au facutu pre lege, si nece ca se va poté face pana ce romanii si sasi si voru vedé periclitata prin ea interesele sale natiunali.

De altmintrelea cu acésta ocaziune nu petrecemu a incunoscintia, cumca pre la noi agendele de alegere au inceputu, adaugemu inse, cá decurgu, precum póte si pre aliurea, in form'a oraculeloru misteriose: liste de alegatori espuse, provocari formali la reclamatiuni, si altele de aceste cunoscute cu atari ocaziuni, acum nece vorba despre ele, despre ce inse nu ne miramu*), — decatu ne vine mai curiosu, ca fratii magiari si inca ohiaru si unii deregatori éra si magiari, precandu in 1863 indemnau pre ómeni se nu mérga la alegeri fiacare in persóna, oi se-si tramita numai fiacare comuna cate unu representante, doi, in numele intregi comune, pentru cá se se impucine numerulu alegatoriloru, de cari nu le tignea, acum intorcu joculu, si pre celi indreptatiti la alegeri nu lilasa nece dupa volia baremu, ci-i aduna cá din oficiu spre deprinderea dreptulu séu, de carele bietii omeni vediendu-si intielegintia retrasa si neactiva, nece de catu nu se bucura, ci se retragu cum potu, lasandu, precum dicu, fratiloru magiari locu, cá so lucre, chiaru si in butulu amenintiariloru, ce li se facu: ca de nu voru merge se-si deprinda drepturile, voru trebui se platésca glóba de 10 fl. v. a. si altele de aceste maiestristuri nelegale si prejuditióse libertatii de a'si areta cineva convictiunile politice. —

D.
— Din **Alba** super. cetimu in „K. K.“ rectificarea correspondintiei c. F. Haller, care numise pe Stefanu Ladai, judele procesualu Palosianu, cá desemnatu candidatu de deputatu din acelu comitatu, care acést'a inse reieptá batujocurós'a vorba a contelui cu aceea, ca despre densulu necairi nu fú vorba in adunari in sensulu de candidatura. De altmintrelea elu nu schimba cu nimene neci amórea de patria, neci simtiulu constitutiunale, neci entusiasmulu pentru drepturile constitutiunale. Si totusi dreptatea pretinde, cá si romanii se aiba unu deputatu in comitatulu acést'a, cá se nu se póta plange mai in urma, ca se facu tóte de noi fara noi. —

— Unu amicu alu adeverului rectifica dela Nagy Kapus soirea respandita prin diurnalele magiare, cumca popii romani (oláh papok) facu atenti pe tierani, ca nobilii cu magiarii din Ungari'a vréu se dè man'a, pentrucá se readuca iobagi'a — si se voru sili cá se platésca tóte prestatiile iobagesci restante dela 1848 incóce, adaugundu, ca romanismulu in totu Ardelulu póte ca in comitatulu acél'a se póta in partea s'a mai solidu.

— In caus'a despoiariei lui Sierbanu Lupulu si maltractarii lui éra si publica „Közlöny“ faim'a despre cavalerulu cu ru-

*) Sciendu ca au ajunsu la carma aristocratia si preste totu nobilimea, care se pricepe la diplomatia si la fácerea secreteloru.

deniile lui, cari ar' fi prinsi, si oa si martorii si judecatoriulu si Sierbanu Lupulu dimpreuna cu vinovatii descoperiti sunt toti romani. Óre nu se afla in Reginu cineva, care se ne tramita scirea acést'a defaimatória in publicu in tocma dupa cum se afla in adeveru? pentruca a sositu éra tempulu, cá fabul'a lupului cu mielulu se se aplicoe ér' in prejudiciulu nostru, ca romanulu n'are natura de lupu, ci de mnelu, acésta o sciá si br. Josika, candu o aplicá atatu de confusu in cuventarea sa. Deci romanulu se s'i jóce celu pucinu rol'a mnelului bine; ér' pe cei misiei sei condemne fara respectu, fia cine voru fi. —

Vien'a. Tacs'a pentru eliberarea dela militia pentru an. 1866 s'a defiptu la un'a mia fl. v. a. dupa invoirea precésa intre ministeriulu de resbelu cu r. cancelarii de curte a Ungariei, Transilvaniei si a Croatii-Slavone-Dalmatine.

— Mazuranic, cancelariulu Croatiei si-a datu demisiunea de cancelariu si „Domobran“ dice, ca caus'a darii de demisiune fù sil'a ce-i se facù din partea barbatiloru de statu magari, cari cerea, cá pe temeulu rescriptului conchiamatoriu la diet'a Ungariei se se tramita si deputatii croati la Pest'a; ér' de alta parte min. de statu Belcredi n'a vrutu a se invoi, cá cestiunea dalmatinica se se iè inainte in diet'a Croatiei. „Narod“ diurnalulu boemu din Praga inca vré a sci, ca canc. croatu Mazuranic demisionandu fù denumitu presiedinte la tabul'a septemvirala croatica. Se credea, cumca eppulu Stros-meyer ar' fi chiamatu de cancelariu croaticu, lucrulu inse inca nu se decise, fiinduca e téma, cumca federalismulu ar' capatá in Strosmeier unu apostolu pré popularu.

— Min. de finantia c. Larisch doresce, a fi liberatu de sarcin'a oficiului seu. Min. de statu c. Belcredi inca voiá a-si luá demisiunea, pentruca dualismulu i-se vede a fi esitu pré tare la lumina.

— Autonomistii: Kaiserfeld, Rechbauer, Waser etc. fura de curundu in Vien'a si conferira cu ceiallalti deputati din sen. imp. Resultatulu acestoru conferintie e, cá se compuna o propunere spriginita cu totu feliu de argumente spre a sustiené principiulu continuitatii de dreptu ad. a constitutiunii imperiale si acést'a se se propuna la tóte dietele monarchiei spre a-o partini.

— Austri'a si Franci'a. Internuntiulu francesu din Vien'a se incercá intr'o conversatiune confidentiala a partini unu feliu de intieventiune morala in favórea cetatii libere Francofurtu, care, precum scimu, prin o nota din partea Austriei si Prusiei fù provocata a pune capetu agitaciuniloru revolutionarie; inse din partea regimului Vienuesu se respinse cu tóta resolutiunea ori-ce pasu de invoire in cestiunea acést'a, care e cestiune interna numai a Germaniei. — Bismark inse folosece ori-ce ocaziune spre a impinge órecum si a nimici influinti'a Austriei in Germani'a, si se grabesce a se invoi in tóte intreprinderile cu Franci'a. De curundu se invoi si la comisiunea, ce o propuse Franci'a, cá se se intrunésca la Constantinopole sub nume de comisiune sanitara, spre a pune odata capetu la prorumperea colerii din orientu din caus'a negligerii mesuriloru sanitarie in partea orientului. Dupa mórtea lui Palmerstonu, care sprijinia cu peptulu sustarea Turciei, se póte, ca L. Russell si Clarendon, voru mai cauta simptomele omului bolnavu, déca nu se apropia de agonia?

Scirile mai próspete dela Vien'a neasigura ca diet'a Croatiei se va deschide in 12 Novembre si cumca in loculu lui Mazuranic s'ar fi denumitu LMC. de Kussevic cancelariu Croato-Slavonu.

— Conte Buol Schauenstein, fostulu ministru primariu, a repausatu in Vien'a in 28 Oct. lovitu de cataroiu inaintea unei bolte de juvriere.

— Ministrii unguresci stau otariti pentru infintiarea dualismului, domnesce inse unu antagonismu intre cont. Mauritiu Eszterházy si intre ministrulu de statu Belcredi, care 'si dede si demisiunea, inse nu i se primi.

ROMANIA. Bucuresoi 30 Oct. Generalulu Florescu se denumi presiedinte alu consiliulu de statu.

Comisiunea micsta primindusi laboratele dice in reportulu seu, ca pentru binele tieriei face neaparata trebuintia cá se se regulese bugetulu stat. dupa percepte desfiintanduse posturile de prisosu; garantarea libertatii personale si strins'a pedépsa a amploiatiloru ce-o ar' jigni, legea admisibilitatii la o inaintare;

desfiintiarea jurisdictiuniloru straine, prejuditiósa autonomii tieriei; pardosirea si luminarea Bucuresciloru; fipsarea unui macsima de contributiuni, care se póta aruncá comunile; modificarea modulu de a ridicá contributiunea; organizatiunea militiei si folosirea armatei la lucruri publice; o lege noua de pensiune; vinderea mosieloru statului si redicarea de nóue deregatorii; provederea tieriei cu drumuri si pastrarea loru, drumuri de feru si porturi de navigatiune; modificarea sistemului administratiunei in privintia dominialoru statului; definitiva regulare a cestiunei bunuriloru monastirescoi; intetit'a esecutare a legeru rurale si redicarea unei politie tierane; redicarea unei bance de ipoteka si escontu; modificarea regulamentulu internu pentru camera si pentru senatu pre petioru mai liberu si o lege pentru o precisa fipsare a competentiei senatului. —

— In Bucuresci si in mai multe locuri din Romani'a domina coler'a cu amenintiare periculósa, precum si in mai multe locuri din Europ'a apuséna mai vertosu in Itali'a, Parisu si pre la Marsili'a, Belgiu.

Novissimu. Tocma ne aduce „H. Ztg.“ unu reportu despre a trei'a siedintia publica a universitatii tienuta in 2 Nov. in care se ceti operatulu comisiunei de 7 in caus'a revisiunei articulu despre uniune in diet'a dela Clusiu. Reportulu e subscrisu de 6 membri si numai unulu Bömches din Brasiovu sia insinuatu parere deosebita fara a o dá. Cei 6 membri ai comisiunei s'au intr'unutu in cestiunea cardinala, cá parerile natiunei sasesci reprezentate prin universitate asupra dietei conchiamate la Clusiu se se astérna intr'o reprezentare pré umilita catra Mai. S'a o. r. apost. Reportulu comisiunei si proieptulu representatiunei se cetesce in adunare inse Bömches cere amanare de 8 dile pentruca se se impartasiésca cu publicurile si se se primésca instructiuni. Gull e contra acestei pretensiuni, éra Wächter din Brasiovu dice, ca se afla silitu a protestá, déca nu se va primi amanarea se provóca la punctele regulative; inse neci Rannicher, neci Binder, neci Dr. Teutsch nu se invoiescu si se primesce propunerea lui Flugler: cá luna venitoria se se desbata in meritu asupra reportulu si representatiunei cu 17 voturi in contra la 2 din Brasiovu, ér' Bömches cere protestu la protocolu. Reportulu si representatiunea, inca nu s'au publicatu.

— „Neue fr. Presse“ scrie, ca in cancelari'a de curte se pertractésa pentru nescari conceiuni, cari se aduca pre romani la o aplecare mai favoritória pentru politic'a magiariloru, si cancelariulu unguiloru inca iea parte la acele conferintie.

Nr. 1054—1865.

2—3

Publicare de concursu.

Pe 4 stipendia cate de 84 fl. v. a. si pe 7 de 63 fl. v. a. tóte din Fundatiunea Ramantiana, parte aceloru absoluti, parte aceloru, cari pana acuma nu siau prezentatu la ordinariatulu metropolitanu alu Albei-Iulie testimoniale scolastice pe anulu trecut recerute si anumitu a lui Ioane Vintila, Simeone Calutiu, Ioane Mezei, Ioane Simionasiu, Adalbertu Dorgo, Ioane Popu, Nicolau Alemanu, Ioane Tohati, Ioane Czepes, si Alecsandru Siolnai; — éra pe 3 de 52 fl. 50 cr. v. a. din fundatiunea Bobiana, a lui Hilariu Popu, Mihaile Nemes si Basiliu Marcianu, cari asemenea pana acum nu siau prezentatu testimoniale scolastice pe anulu trecut. — Concurentii la acestea stipendia voru avé pana in 20 Novembre a. c. dupa calendariulu nou asi asterne inaintea ordinariatulu metropolitanu din Blasiu concursurile sale cu testimoniale necesarie prove-diute, de sene intielegunduse, ca susu numitii stipendisti numai pe calea concursului, — déca cu producandele testimonie scolastice voru preferi altoru concurenti, — se voru sustiené in preavutele stipendie. —

Blasiu 14 Octobre 1865.

Ordinariatulu metropolitanu alu Albei-Iulie.

Pretiturile bucatelor in piatl'a Brasiovului.

(Mesur'a se ia in gale't'a de Ardélu, din care doua facu trei mesure austriace.)

Nov. 3 n. 1865.

Gráu curatu galeta 5 fl. 73 cr., de midilocu 5 fl. 10 cr., amestecat 4 fl. 29 cr. —

Secara 3 fl. 48 cr., Papsioiu (cucurusu) 3 fl. 39 cr., Ordiu 3 fl. — cr., Ovesu 1 fl. 50 cr., Cartofi — fl. 90 cr.